SOBOTA dnia 6. Lutego 1819. (Nro 105.)

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Prenumerata w Warszawie kosztuje na Kwartał Zł. 10, po Województwach z Pocztą na Kwartał Zł. 13.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

z Wiednia dnia 16 Stycznia.

Mówią tu z pewnością, że zamęście Arcy-Xięcia Palatyna Węgierskiego, z Pauliną Xiężniczką Würtembergską, która w téj chwili znajduje się we Włoszech, gdzie małżeństwo to, jeszcze w ciągu bieżącej zimy, ma przyjść do skutku.

Arcy-Xiężniczka Karolina, pójść ma za Maxymiljana Xiążęcia Saskiego. Wesele odbędzie się w miesiącu Maju, w Czechach, razem z Koronacją Cesarzowy, na Królowę Czeską.

— Jeden z uczniów Cesarskiej Szkoły Inżenierów, zamkniętym będąc w Areszcie, powiesił się z rozpaczy.

z Drezna dnia 18 Stycznia.

Na dniu wczorajszym, obchodzoną była w tutejszéj stolicy, uroczystość pięćdziesięcioletniego związku małżeńskiego N. Pana z Królową Jmć. — O godzinie 9. z rana odebrali NN. Królestwo życzenia Dworu i wszystkich Władz: o 10téj Kapelan Królewski w Kaplicy Dworskiej poblogosławił NN. parze. Po skończonem Nabożeństwie, dał się słyszeć huk z dział 101 razy powtórzony. — Wieczorem całe miasto dobrowolnie oświecili Mięszkańcy. — Stany Saskie, na pamiątkę tego rzadkiego obchodu, rozkazały wybić w Paryżu medal.

Uroczystość ta, obchodzoną była w całem Królestwie Saskiém: obchodzili ją także i Akademicy Lipscy.

z Berlina dnia 30. Stycznia.

Na dniu 20 b. m. wyjechał Król do Frankfurtu nad Odrą, na przyjęcie tamże N. Cesarzowéj panującéj Rossyjskiej, do Petersburga powracającéj. Odprowadziwszy N. Cesarzowę z Frankfurtu do Küstryna, powrócił do Stolicy.

— Z powodu żałoby, którą Dwór tutejszy, w miesiącu bieżącym przywdziać był zniewolonym, odłożony miał być Karnawał do końca tejże żałoby; ale podług ostatniego zarządzenia, rozpoczął się na dniu 24. Stycznia, to jest: po zrzuceniu grubéj żałoby.

— Pomiędzy osobami zaszczyconemi niedawno znakami honorowemi przez Króla, znajduje się także niejaki Kalbhen rolnik w okolicy Erfurtu mięszkający. Poczciwy ten włościanin, lubo sam ubogi i drobnemi dziećmi otoczony, przyjął na wychowanie siedmioro dzieci zmarłego z nędzy przyjaciela swego. Rząd dowiedzia-

wszy się, o tak wspaniałym postępku jego, nie tylko orderem go zaszczycił, ale nadto wyznaczył mu stósowne wsparcie z Skarbu Krajowego.

SZWAJCARJA.

z Fryburga dnia 10 Stycznia.

Od chwili zaprowadzenia w Kantonie naszym Jezuitów, niezgoda nietylko w Państwie panuje, ale się nawet między familje wkradła. Skargi pomnażają się bezprzestannie. Mnóstwo osób, a nawet całe familje, postanowiły porzucić ziemię rodzinną: Jezuici opanowali już umysły Rządców, przewodzą w Radach, a wkrótce potrafią zemścić się na przeciwnikach swoich. — Już nawet zdołali dokuczyć niektórym z tych, którzy znani są z nienawiści przeciw ich zakonowi. Szczęśliwi ci współziomkowie nasi, którym majątek pozwala na drugiém półkolu świata szukać spokojności i szczęścia, których spodziewać się już nie można tam, gdzie fanatyzm wziął górę i panowanie!

Rząd Kantonu Fryburskiego, lękając się o spokojność publiczną, albo raczéj chcąc dać dowód surowości obyczajów swoich, zakazał przez ciąg Karnawału bieżącego, wszelkich maszkarad bez wyjątku. W Lucernie wyszedł podobnyż zakaz.

z Genewy dnia 5 Stycznia.

Osada wojskowa zniesiona w r. 1789 przywróconą została artykułem Konstytucji miastu naszemu. Rząd przedsięwziąść ma starania około naprawy szańców i zrujnowanéj fortyfikacji miasta.

AMERYKA.

z Wasyngtonu dnia 26 Grudnia.

Czy utrzymamy się przy Florydach, i czy uznamy nowe Państwa Ameryki południowéj? oto są pytania, które zdają się najbardziéj zgromadzenie Stanów zatrudniać: nic przecięż dotąd w téj mierze nie postanowiono. — Na leży zatrzymać Florydy i uznać niepodległość Ameryki południowéj; tak twierdzą tu powszechnie, albowiem potrzeba tego wymaga, a własny interes Ameryki północnéj zniewala ją do tego. — Słabemi bardzo są powody, które przeciwnie postępować jéj każą. Nie masz żadnego w tym kroku dla Stanów Zjednoczonych niebezpieczeństwa, a gdyby inaczéj postąpiły, złe bardzo dałyby o polityce swojéj wyobrażenie. Są przecięż i tacy, ale w mniejszéj nierównie liczbie, którzy utrzymują, iż honor nasz wymaga, abyśmy Florydy Hiszpanji oddali, i nieprędzéj uznali nowe Państwa Ameryki południowéj, póki ich Hiszpanja nieuzna; bo dotąd za buntownicze uważać je powinniśmy. Zgromadzenie Stanów, rozstrzygnie wkrótce obadwa te przedmioty. Teraz o tém tylko zapewnić możemy, iż zaledwie dwudziesta część ziomków naszych jest ostatniego zdania.

Od kilku dni dzienniki tutejsze wyjaśniają szczegóły spisku odkrytego w Buenos-Ayres przeciw najwyższemu Dyrektorowi Puyredonowi: rostropność zapewne zalecała im taić dotąd te szczegóły, bo jak wiadomo, spisek rzeczony już przed 3 miesiącami odkrytym został. Nie dziwi to nas wcale, że wypadek ten sprawił wielkie wrażenie w Buenos-Ayres: nie może lud bez trwogi patrzyć na spisek przeciw jego wolności uknowany; ale czujność Rządu uspokoiła już rozruchy. — Od dawna rozchodziła się pogłoska, iż Puyredon podał tajemnie jednemu z Domów panujących projekt urządzenia w Buenos-Ayres Konstytucyjnego tronu, i osadzenia na nim pod pewnemi warunkami, którego z Xiążąt tegoż Domu; podejrzenie to, stwierdzać się zdawało, gdy Puyredon wchodził w niejakie układy z Dworem Portu-

galskim; sądzono więc, iż chwila ta, jest już ostateczną, iż tylko śmierć jego lub wygnanie, ocalić potrafią Państwo. Jak wiadomo, nie udał się utworzony na niego spisek, bo zbyt mała liczba mieszkańców uwierzyła téj bajecznéj pogłosce, którą wkrótce Puyredon wiernością i przywiązaniem swojém do Ojczyzny, stłumił zupełnie. Lud i władze pośpieszyły na nowo dowieść mu zaufania swojego, ale przy téj sposobności dały poznać Portugalji, że jeżeli jest jéj zamiarem opanować kiedyś prowincję la Plata, mieć będzie wielkie cło zwalczenia trudności.

— Równie w Buenos - Ayres jako i w Chili, czynią Niepodlegli przygotowania do wkroczenia do Peru. Wojska lądowe opatrzone we wszelkie potrzeby, zbierają się w rozmaitych punktach: siła morska jest także w gotowości, i nierównie jest większą od Hiszpańskiéj. Vice Król Peru nie potrafi długo opierać się Niepodległym.

Wojska Portugalskie zebrane są w Rio - Janeiro, i w kilku innych punktach. Jenerał Artygas na czele walecznego i dobranego wojska, uważa ich poruszenia i każe im szanować granice Niepodległych. Amerykanie przedsięwzięli ocalić kraj swój, zachować go przy wolności i niepodległości, albo umrzeć za tak piękną sprawę; dla tego zdaje się, iż zamiary Portugalji względem Prowincji la Plata, spełzną na niczem.

— Słychać iż Minister nasz przy Dworze Portugalskim, żądał i otrzymał paszport do powrotu, a to z przyczyny: iż Dwór ten dopuścił się jakiegoś bezprawia względem kilku współziomków naszych, a nawet względem samegoż Ministra.

— Z powodu oswobodzenia Francji z wojsk cudzoziemskich, dany był wielki bal w Washingtonie przez Posła Francuskiego.

— Jeden z Członków Rządu Rzeczypospolitéj Buenos - Ayres, podać miał wniosek, ażeby to nowe Państwo, do Stanów Zjednoczonych Ameryki północnéj, wcielone zostało.

— Na wyspie St. Domingo, dało się uczuć mocne trzęsienie ziemi. Wiele osób utraciło życie, a mnóstwo domów zniszczonych zostało.

Stany Zjednoczone Ameryki północnej.

(z Minerwy Francuskiej).

Pomyślność Stanów Zjednoczonych Ameryki północnéj, wzrasta bezprzestannie. Niegdyś, stanowiły tylko osadę Angielską, teraz równają się w potędze, największym państwom Europy, i zdają się być przeznaczone na panowanie światu: nie masz przeszkody, którejby złamać nie potrafiły; nie masz celu, któryby trudno im było osięgnąć. Rolnictwo, pomnaża rozległość ich Państw; wolność podwaja ludność; przemysł otwiéra im wszystkie morza do handlu. — Jest to jeden Kraj świata, w którym najmniéj o wolności mówią, a gdzie ona najtrwalej jest ubezpieczoną. Gdzie indziéj, można ludzi słowami uludzić; tu słowa, mało mają powagi: dla tego wymowa, zależy tam na prostocie i szczerości: nie idzie mówcy o to, aby się jego przemowie dziwiono, ale o to, aby jéj z uwagą słuchano. — Mowa Prezydenta Monroe (treść jej, jest w Nrze 84 Gazety Codziennej), maluje w krótkości stan polityczny Zjednoczonych Stanow: niektóre szczegóły są tylko w niej napomknięte, ale żaden pominionym nie jest. — Stan pomyślny Skarbu Amerykańskiego, zawstydziłby powinien te Państwa Europy, które w podatkach tylko, bogactwo skarbu upatrują. Systema finansowe Amerykańskie, polega na téj bardzo prostej zasadzie:

„Wolność i opieka dla przemysłu krajowego; oszczędność w wydatkach rządo-

wych." Za pomocą tego środka, Ameryka bez nałożenia podatków, bez użycia kredytu, zaspokoiła wszystkie długi swoje!

Pomiędzy Państwami Europy, Anglja i Hiszpanja tylko, w bezpośrednim są związku z Stanami Zjednoczonemi. Z pierwszą ponowiony będzie układ handlowy, który niewątpliwie nowe korzyści Ameryce zapewni. — Co do drugiej: oświadczył Prezydent Monroe, — iż wyspa Amelja, pozostanie się przy Stanach Zjednoczonych, ponieważ nigdy prawnie do Hiszpanji nie należała. Pensakolę, gotowe są Stany powrócić Hiszpanji, pod warunkiem, aby ją osadziła dostateczną siłą wojska, któreby Amerykę od napaści Indjan zasłonić potrafiły: żądanie to jest słusznem, ale kto zna stan Gabinetu Madryckiego, przekona się z łatwością, że podanie mu takiego warunku, jest odmówną dla niego odpowiedzią. — Dodaje dalej Prezydent: iż Państwo Stanów Zjednoczonych, powiększone zostaje prowincją Illinois; że Indjanie, jedni układami, inni orężem uśmierzeni zostali: ci zaś, którzy dotąd uspokojonemi zupełnie nie są, dłużej opierać się nie zdołają.

Najpiękniejsza część przemowy Pana Monroe, dotyczy Ameryki południowej. Obiecał przedstawić zgromadzonym Stanom, podane sobie uwagi przez Komisarzy, do rozpoznania położenia nowych Państw Ameryki południowéj wysłanych. Wojna między Hiszpanią i Patrjotami nie zdaje mu się bliską końca. Gabinet Madrycki oznajmił Stanom Zjednoczonym, że spory między Hiszpanją a jéj osadami, załatwione zostaną na Kongresie Europejskim, ale ona pragnęła pomocy rzeczywistéj, gdy tym czasem obiecano jéj tylko pośrednictwo; ona żądała oręża, a wsparto ją dobrą radą. Krwawa wojna zatym rozstrzygnąć musi, spory Hiszpanji z osadami. — Lecz sama Hiszpanja, bez obcéj pomocy, własnemi tylko siłami, okaże teraz światu co może lub czego nie potrafi, samowładztwo w dziewiętnastym wieku? Jużby skończona była ta wojna, gdyby oddzielne Państwa Ameryki południowéj, nie były oddzielnéj podniosły chorągwi; gdyby wszyscy patrjoci byli się połączyli pod jedną chorągiew, tak jak wszyscy za jedną i tęż samą sprawę, za wolność i niepodległość walczą.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE, czynione w Warszawie przez Ant: MAGIER.

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wisle.	
rano.	ciepła	zimna	cale	linje	10częś: li:			łokcie	cale
4. Lutego		6	27	9	0	Zachodnio-Południo:	Pogoda.		
5. Lutego		5	27	8	4	Południo-Zachodni.	Mglisto.		

Wydawcy odpowiedzialni. Ambroży Kiciński. Wasiański.